

OPETUSHALLITUKSELLE

LIIKETOIMINNAN PERUSTUTKINNON PERUSTEIDEN LUONNOS

Viite: OPH-2062-2017

Palvelualojen ammattiliitto PAM kiittää mahdollisuudesta kommentoida liiketoiminnan perustutkinnon perusteiden luonnosta. PAM edustaa noin 130 000 kaupan alan työntekijää. Lausumme luonnoksesta seuraavaa:

Tutkinnon perusteiden työelämälähtöisyys

Kautta linjan tutkinnoista puuttuu oleellista työsuojeluun ja työelämän pelisääntöihin liittyvää tarkempaa osaamista.

Esimerkiksi aloilla sovellettavan työehtosopimuksen tuntemus on oleellista osaamista myös perustutkintotasolla. Samoin on työsuojeluun liittyvän säännösten osaaminen.

Visuaalinen myyntityö on perusteissa jäänyt liian vähäiseen rooliin. Verkkokaupan kasvu asettaa perinteisen liikkeen visuaaliselle ilmeelle kasvavia haasteita. Miten kivijalkakauppa pidetään houkuttelevana vaihtoehtona? Visuaalinen myyntityö on myös Taitaja-laji. Jos perustutkintotasoinen osaaminen katoaa, myös Taitaja-lajin tulevaisuus on epävarma.

Pakolliset tutkinnon osat *2.1. asiakaspalvelu, 2.18. tuloksellinen toiminta* ja *2.19. työyhteisössä toimiminen* vastaavat työelämän tarpeita melko hyvin. Kyseiset osat edustavat sellaista osaamista, joita laajasti pidetään liiketoimintaosaamisen keskeisinä tulevaisuuden osatekijöinä. Niiden päälle on luontevaa rakentaa yksityiskohtaisempaa substanssiosaamista.

Koska tutkinto ei sisällä osaamisaloja, jää järkevä työelämälähtöisen kokonaisuuden muodostaminen oppijan itsensä vastuulle. Tähän liittyen tarkemmin lausunnon seuraavassa osassa.

Tutkinnon osat ja muodostuminen

Uusi perustutkinnon perusteiden luonnos eroaa rakenteeltaan vanhasta liiketalouden perustutkinnosta melko paljon, sillä se ei pidä sisällään osaamisaloja. Osaamisalaton kokonaisuus mahdollistaa oppijan omasta näkökulmasta valmistellun, erittäin joustavan

kokonaisuuden. On vain yksi merkonomin tutkinto, joka ei enää sisällä selkeitä väyliä myyntyöhön, taloushallintoon tai kirjastotyöhön suuntautuville.

Uusi joustava rakenne on toimiva vain, jos kaksi kriteeriä toteutuvat: Oppija saa koulutuksen järjestäjältä perusteellista tukea oman opintoväylänsä suunnittelussa ja työelämä on tietoinen, että merkonomit eivät jatkossa suuntaudu lähtökohtaisesti tietynlaisiin töihin. Erityisesti ensin mainittu on oleellisen tärkeä.

Koska tutkinto ei pidä sisällään liian monta tutkinnon osaa, on oppijalla mahdollisuus muodostaa koulutuksen järjestäjän aktiivisella tuella työelämäperusteinen kokonaisuus. Jos käy ilmi, että oppijat jäävät ilman asiallista tukea, tulee jatkossa perusteita muokata siten, että osaamisalat (esim. myynnin, taloushallinnon ja kirjastoalan osaamisalat) otetaan jälleen käyttöön.

Tutkinnossa vaadittava ammattitaito, ammattitaidon osoittaminen ja hyväksytyin suorituksen kriteerit

Esitämme, että pakollisen tutkinnon osan *2.19. työyhteisössä toimiminen* osaamiskriteereihin lisätään kaikille osaamistasoille seuraava kohta:

- Tuntee työsuojelun perusteet

Esitämme, että pakollisen tutkinnon osan *2.19. työyhteisössä toimiminen* osaamiskriteereihin lisätään kaikille osaamistasoille sovellettuna seuraava tarkennus (kursivoitu kohta):

- Ymmärtää työsuhteen ehdot ja työelämän pelisäännöt, toimii niiden mukaisesti sekä *tuntee alalla sovellettavan työehtosopimuksen*.

Esitämme, että valinnaisen tutkinnon osan *2.11. myynti* ammattitaitovaatimukseen lisätään vaatimus visuaalisen myyntityön osaamisesta ja osaamiskriteereihin kaikille osaamistasoille sovellettuna seuraava kohta:

- Hallitsee visuaalisen myyntityön perusteet

Mikko Laakkonen

Koulutuspoliittinen asiantuntija
Palvelualan ammattiliitto PAM

Mia Suominen

Sopimusasiantuntija
Palvelualojen Ammattiliitto PAM